

Huisvesting kwetsbare groepen Nijmegen

Over woonladder en 'skaeve huse'

Inhoudsopgave

1	<u>Inleiding</u>	3
2	<u>Resultaten interviews huisvesting kwetsbare groepen</u>	4
2.1	Achtergrond	4
2.2	IrisZorg, GGz, RIBW, WBB en de Woonladder	5
2.3	Ervaringen doorstroming woonladder	5
2.4	Gaten in het aanbod voor kwetsbare groepen	7
2.5	Behoeftte 'skaeve huse'	8
3	<u>'Skaeve huse', de onderste trede van de woningmarkt</u>	10
3.1	SEV-experiment	10
3.2	Ervaringen elders	10
3.3	Initiatief 'Anders Wonen' in Arnhem	13

1 Inleiding

Dit rapport is bedoeld als bouwsteen voor nadere besprekingen over de huisvesting van kwetsbare groepen in Nijmegen. Het bestaat uit 2 onderdelen:

A. Resultaten interviews

De hoofdlijnen uit interviews met kernpartners *IrisZorg*, *GGz*, *RIBW* en *WBB* zijn aangegeven. Hierin kwamen aan de orde:

- Ervaringen met- en visie op de doorstroming van (ex-)psychiatrische patiënten, verslaafden, ex-delinquenten, dak- en thuislozen, overlastgevers en zorgmijders op de zogenaamde woonladder.
- Gat in het aanbod voor kwetsbare doelgroepen in de regio Nijmegen
- Inschatting behoeften 'Skaeve huse' in regio Nijmegen: omvang, ruimtelijke spreiding, combineren van deelgroepen, eindstation?

B. Verkenning 'skaeve huse'

O&S heeft een mogelijke invulling van de onderste trede van de woningmarkt enigszins verkend, waarbij een experiment van de SEV onder de noemer "skeave Huse" nader is bekenen, en waarbij ervaringen in afzonderlijke Nederlandse gemeenten in beeld zijn gebracht. Ook is een relevant Arnhems initiatief kort beschreven.

2 Resultaten interviews huisvesting kwetsbare groepen

2.1 Achtergrond

De gemeente Nijmegen houdt zich beleidmatig bezig met maatschappelijke opvang en het (laten) aanbieden van de fysieke woonvormen voor kwetsbare personen¹. De gemeente-afdeling Onderzoek & Statistiek bracht eind 2007 Nijmeegse ervaringen met - en visie op de doorstroming van deze groep op de zogenaamde woonladder in beeld. Ook werd ingegaan op gaten in het woon-aanbod voor kwetsbare doelgroepen in de regio Nijmegen, en werd een inschatting gemaakt van de behoefte aan 'skaeve huse'. Met name beleidsmakers hadden behoefte aan meer inzicht en regie. De focus lag daarbij meer op ontbrekende woonvormen dan op kwantitatieve studies naar omvang en behoefte.

Dit hoofdstuk geeft de hoofdlijnen uit interviews met kernpartners *IrisZorg* (Martin Kraan), *GGz* (Cheraar Baars), *RIBW* (Clementien te Brake) en *WBB* (Jacques Steegemans). Daarmee is naar verwachting een groot deel van het aanbod van woonruimte voor kwetsbare personen in en om Nijmegen gedekt. Gespreksthema's:

- de zogenaamde woonladder, vanuit het perspectief van de 4 instellingen;
- ervaringen met de doorstroming van kwetsbare personen qua wonen;
- gaten in het woonaanbod voor de genoemde groepen;
- behoefte 'Skaeve Hüse' in Nijmegen;

De *woonladder* is een theoretisch concept om de woningmarkt te beschrijven v.w.b. het niet zelfstandig wonen. Het aanbod aan verschillende woonvormen wordt ingedeeld in treden, waarbij er wordt ingezet op "stijgen op de ladder" richting zelfstandig wonen.

Figuur 1: De woonladder

¹ mensen die niet zelfstandig kunnen wonen, m.n. (ex-)psychiatrische patiënten, verslaafden, ex-delinquenten (waaronder veelplegers), dak- en thuislozen, overlastgevers en zorgmijders. Groepen als asielzoekers en generaal-pardonners, waar wettelijke verplichten voor gelden, zijn niet in dit onderzoek betrokken.

De geïnterviewden hebben vanuit de praktijk zicht op wat er qua huisvesting gebeurt met kwetsbare personen in Nijmegen, op waar de doorstroom eventueel stopt en aan welke woonvormen er mogelijk behoefte is. Speciale aandacht is er daarbij voor de onderste trede van de woonladder, namelijk de zogenaamde 'skaeve hüse'. Daarop wordt in hoofdstuk 2 nader ingegaan.

2.2 IrisZorg, GGz, RIBW, WBB en de Woonladder

Duidelijk is geworden dat de woonladder door de 4 instellingen *grotendeels* wordt *aangeboden* in Nijmegen, met uitzondering van de tredes 'terreinbewoning' in wooncontainers en 'kamers met kansen'. Wel is er met "SAM" in Nijmegen (een minimaal) aanbod in de geest van deze laatste trede, en zijn er andere initiatieven bekend voor jongeren, o.a. vanuit de YMCA (Kinderdorp NBOost).

Figuur 2: IrisZorg, GGz, RIBW, WBB en de Woonladder in Nijmegen

Trede woonladder	Wonen (definitie)	Hulp (definitie)	Aanbod 4 instellingen Nijmegen
Zelfstandig wonen			Dagbesteding-nazorg (Iriszorg, RIBW)
Kamers met kansen	Huurcontract met termijnstelling voor leerwerktraject	Ambulante begeleiding + toeleiding naar diploma of baan	Niet exact aangeboden. Raakvlakken: *SAM (jongeren: wonen, werken, leren) *ambulante begeleiding (GGz, RIBW, IrisZorg) *leerwerktrajecten GGz/ROC
Begeleid wonen	Huurcontract met voorwaarde van woonbegeleiding	Ambulante woonbegeleiding gericht op aanleren van zelfstandig wonen	30-50 WBB-plaatsingen p/j, 'begeleide herkans' Zelfstandig begeleid wonen (GGz, RIBW, IrisZorg)
Wonen met toezicht	Kamerhuur met pensionovereenkomst, dus via hulpinstelling	24-uurs toezicht en begeleiding bij dagelijks leven	Diverse beschermende woonvormen met variërende zorg/toezicht (GGz, RIBW, IrisZorg)
Terreinbewoning	Containerwoningen of 'Skaeve Hüse' buiten woonwijken	Terreinbeheer gericht op voorkomen van overlast en onveilige situaties	Niet aangeboden. Raakvlakken: *nacht/dagopvang IrisZorg

2.3 Ervaringen doorstroming woonladder

De ervaring van de geïnterviewden is dat *slechts voor specifieke groepen doorstroming* op de woonladder *realistisch* is. Daarbij gaat het bij alle instanties om personen waarbij de achterliggende probleemsituatie duurzaam is verbeterd.

Bij GGz gaat het bijvoorbeeld om afkickers of gecontroleerde gebruikers waarvan het psychiatrisch toestandbeeld is gestabiliseerd. Bij de toewijzing van WBB-woningen gaat het om cliënten waarvan de behandelende instelling vindt dat ze toe zijn aan

zelfstandig wonen onder begeleiding. RIBW biedt als het ware een eindsituatie aan middels beschermd of begeleid wonen, waarbij er van wordt uitgegaan dat de cliënt niet meer verhuist. Doorstroming komt hier het meest voor bij jongeren (woonontwikkeling). RIBW-cliënten gedragen zich ook vaak als reguliere woonconsumenten: zij ambiëren binnen het RIBW-aanbod vaak andere woonruimte. Andersom geredeneerd zijn er binnen de instellingen ook personen waarvan het vast staat dat zij *niet hogerop* komen. Dat zijn bijvoorbeeld mensen met ernstige psychiatrische problemen, zwakbegaafden en personen met meervoudige problematieken.

Opvallend is dat er ook sprake is van een bovenregionale instroom naar onze stad. Bijvoorbeeld IrisZorg (Arcuris) krijgt 25% van de aanmeldingen van buiten de regio. Tegelijkertijd vertrekken er ook cliënten uit onze regio.

Van de straat (laagste treden woonladder)

Door de inzet van het vangnetteam dak en thuislozen (Iriszorg en GGz i.s.m. MFC) is volgens de instellingen de afgelopen vijf jaar is het *straatbeeld* qua zwerfers aanzienlijk *verbeterd*: meer van hen vonden de weg naar opvang en zorg. Een gezamenlijk succes.

Naar inschatting van IrisZorg leven in Nijmegen op dit moment circa 10 tot 15 personen echt op straat. De groep is gekend, zij verkeren als het ware onder het *MFC*-niveau.

Een belangrijke rol spelen volgens de geïnterviewden de *nacht- en dagopvang* van IrisZorg. Ook is er via het Meldpunt Bijzondere Zorg veel instroom naar de instellingen, hiermee is ook een voorrangbeleid afgesproken.

Tussenliggende treden woonladder

Er is sprake van enige doorstroming naar bovenliggende treden. Het beeld komt daarbij naar voren van een relatief *beperkte doorstroom tussen de instellingen*. Er is vooral sprake van interne doorstroming, dat wil zeggen verhuizingen binnen de instellingen zelf. Dit meestal vanwege verbeteringen in de persoonlijke situatie van de cliënt.

Een duidelijke stroom is er van de GGz naar RIBW. De RIBW biedt voor de doelgroep met psychiatrische en/of psychosociale problemen in feite een eindsituatie halverwege de woonladder.

Bij doorstroming van IrisZorg naar de RIBW gaat het vooral om psychiatrische patiënten met verslaving. Aandachtspunt daarbij is dat functioneren in een groep voor deze mensen moeilijk is.

Naar zelfstandig wonen (bovenste treden woonladder)

In Nijmegen is het *WBB-traject* volgens de instellingen een *succesvol instrument* voor de laatste stap naar zelfstandig wonen. Het gaat om zo'n 30 tot 50 plaatsingen van kwetsbare personen per jaar (exclusief asiel, AMA's etc). Succesfactoren zijn:

- de relatief simpele opzet van bijzondere bemiddeling
- gestelde voorwaarden qua (woon)begeleiding, overdracht van huurcontract pas na een jaar en nazorg door de betrokken instelling
- de ontstane vertrouwensrelatie tussen instellingen, corporaties en WBB.

Over de *WBB-capaciteit* bestaan *verschillende percepties*, waarbij de geïnterviewden vanuit de instellingen aangeven tegen grenzen aan te lopen van 10 plaatsingen per jaar per instelling. Het WBB meldt zelf geen belemmeringen qua instroom.

GGz maakt alleen op indirecte wijze (via RIBW) gebruik van de WBB vanwege de huurvoorwaarden (aanvankelijk op naam instelling).

2.4 Gaten in het aanbod voor kwetsbare groepen

Bij de geïnterviewden bestaat het gevoel dat het *aanbod* voor kwetsbare groepen in Nijmegen *behoorlijk dekkend* is. Het beeld is ook ontstaan dat de *instellingen* hun *aanbod* momenteel *verbreden*, en zich richten op *nieuwe doelgroepen*. Bijvoorbeeld RIBW dat aanbod creëert voor dak- en thuislozen, zwerfjongeren, verslaafden en de zgn. dubbele diagnosegroep.

De volgende hiaten zijn desalniettemin benoemd aan de *bovenkant* van de *woonladder*:

- een *nieuwe voorziening ten behoeve van de fase net voor zelfstandig wonen*. Een variant op de WBB-woningen. IrisZorg neemt hiertoe initiatief voor nieuwe woonvorm 'begeleid wonen' in een wat groter pand (bv. 10 plaatsen). (IrisZorg)
- Het *aantal WBB-woningen* is te *beperkt* (IrisZorg)
- Een aparte opgave is de terugkeer in de samenleving van veelplegers, die na detentie momenteel opnieuw een plaats in de woningmarkt behoeven. Dit kan gaan om 20-40 personen op jaarbasis. Gemeente regelt nazorg: afspraken met het Rijk.

Hiaten in de *tussenliggende tredes*:

- Voorzieningen voor mensen die *acuut* op straat zijn gezet. Daarvoor zijn nu eigenlijk alleen Zorghotel De Vlinder en twee plaatsen bij het RIBW beschikbaar. (GGz)
- *Cliënten met een dubbele diagnose problematiek* vallen mogelijk tussen wal en schip. Kunnen zij terecht bij RIBW, bij verstandelijke gehandicaptenzorg? (RIBW)
- Er bestaat een *wachtlijst beschermd wonen RIBW* (verblijfsindicaties). Vanuit de GGz gaat al om zo'n 20 tot 30 personen. Met name verruiming van het aanbod door nieuwbouw moet interne doorstroming opwekken. Er is ook veel vraag naar zelfstandig begeleid wonen, deze volgt de maatschappelijke individualisering. (RIBW, GGz)
- Tekort aan *kleinschalige woonvoorzieningen*, bijvoorbeeld in het buitengebied. Dit vanwege de wens tot maatwerk in de woon-zorgbehoefte. Overigens kan plaatsing in kleine, verspreide voorzieningen onevenredig veel tijd kosten. (GGz)

Hiaten aan de *onderkant woonladder*:

- Een wat *grotere, laagdrempelige voorziening* voor tijdelijk verblijf. Geen toelatingscriteria (bijvoorbeeld rond gecontroleerd gebruiken): deze vormen een belemmering voor instroom of doorstroom. (GGz)
- *Skaeve huse* als onderste trede woonladder. (IrisZorg, RIBW, GGz)

Overigens zijn de bovenstaande opsommingen enerzijds behoorlijk overlappend, en anderszijds ook niet uitputtend.

2.5 Behoeft e 'skaeve huse'²

Aan het souterrain van de woningvoorraad in Nederland, zoals de onderkant van de woningvoorraad ook wel genoemd wordt, lijkt een nieuwe woonvorm toegevoegd te zijn: het *skaeve hus*. Deze vorm is overgewaaid vanuit Denemarken. De woonvorm is bedoeld voor mensen die overlast veroorzaken en noch in een instelling, noch in een zelfstandig huis in een woonwijk kunnen wonen. Dit kunnen verslaafden zijn, psychiatrische patiënten, daklozen of een combinatie van de genoemden. De 'skaeve huse' kunnen omgebouwde containers zijn. Robuust en sober. Er is (minimale) begeleiding of toezicht aanwezig.

Algemeen

De 4 instellingen zien *zeker een behoefte* in Nijmegen, de (geïnterviewde namens de) WBB is als enige wat terughoudend.

Het aanbieden van dergelijke voorzieningen is ook conform een recent advies van de Nijmeegse 'Projectgroep ernstige overlastgevende personen'.

Het zou volgens de geïnterviewden goed zijn woonunits te ontwikkelen als *gezamenlijk* project van meerdere Nijmeegse instellingen: meer input, meer vulling, meer expertise, meer invalshoeken, meer draagvlak.

Benoemde doelgroepen (deze zijn deels overlappend):

- Uitstroom IrisZorg 'aan de onderkant'.
- 10 tot 15 hardnekkige buitenslapers, onaangepast, vaak verslaafd, onder MFC niveau.
- Uitvallers 24-uurs-opvang en/of begeleid wonen IrisZorg
- Anti-socialen/ernstige overlastgevers vanuit het vangnetteam dak en thuislozen: enkele tientallen personen.
- Uitvallers experiment 'begeleide herkans'. Wooncontainers overigens niet inzetten ten behoeve van de eerste herkans, daarvoor reguliere woningen.
- Excentrieke mensen, zware gebruikers, niet te handhaven in een groep, non-conformisten.
- Overlastgevende huishoudens (alcohol, drugs, criminaliteit), al dan niet met ambulante begeleiding.
- Door corporaties uitgezette huishoudens (schrijnende gevallen), tijdelijk voor 1 á 2 jaar.
- Aandachtspunt: houdt de verschillende deelgroepen (ruimtelijk) uit elkaar.

Locatie

- Een perifere locatie heeft als (theoretisch) voordeel dat de maatschappelijke onrust vermindert, omdat je mensen wegtrekt uit bepaalde woongebieden.
- Een perifere ligging sluit aan bij de wens tot afzondering bij de doelgroep.

² Gedurende de vier interviews is deze woonvorm besproken vanuit de volgende omschrijving: "de woonvorm is bedoeld voor mensen die overlast veroorzaken en noch in een instelling, noch in een zelfstandig huis in een woonwijk kunnen wonen. Dit kunnen verslaafden zijn, psychiatrische patiënten, daklozen of een combinatie van de genoemden. De 'skaeve huse' kunnen omgebouwde containers zijn. Robuust en sober. Er is minimale begeleiding of toezicht aanwezig".

Benoemde voordelen

- Sluit aan op een strategie van "weinig aandacht en bemoeienis" die voor bepaalde groepen wenselijk is.
- Biedt (wenselijke) kleinschaligheid, in tegenstelling tot grootschalig aanbod zoals de nachtopvang of MFC.
- Helpt de levenskwaliteit van een bijzondere groep te verbeteren.
- basis voor een mogelijke volgende stap van behandeling of verbetering.

Benoemde risico's

- Permanente bewoning, zonder doorstroming, waarbij een soort vrijstaat ontstaat. Kan qua omvang steeds groter worden.
- Een perifere locatie geeft geen garantie dat er geen overlast ontstaat (zwerfgedrag, toch uitstraling naar omgeving).
- Concentratie van een bepaalde groep, terwijl wellicht verspreiding over de stad beter is.
- Escalaties zonder toezicht.
- Waar liggen de verantwoordelijkheden? Bijvoorbeeld als iemand komt te overlijden?
- Mogelijk aanzuigende werking naar andere (ongewenste) personen, mogelijk groepsbewoning van éénpersoons units.

3 'Skaeve huse', de onderste trede van de woningmarkt

Onderzoek en Statistiek heeft een snelle inventarisatie gemaakt van initiatieven op het gebied van "Skaeve Huse". Een volledig verslag daarvan is te vinden in het werkdocument "Skaeve huse, hostels en ander onderdak"³. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste uitkomsten uit het werkdocument samengevat:

- experiment van de SEV "Skaeve Huse"
- daarna gaan we in op ervaringen in afzonderlijke Nederlandse gemeenten.

3.1 SEV-experiment

Slinds eind 2005 voert het SEV het experiment "skeave huse" uit. Kenmerken van de woonconcepten die tot het project behoren zijn:

- woonruimtes zijn bestemd voor alleenstaande personen die niet plaatsbaar zijn in woonbuurten of in de reguliere maatschappelijke opvang vanwege sterk overlastgevend gedrag
- kleinschalige locaties buiten woongebieden, maar binnen stedelijke agglomeratie
- individuele, volwaardige eenpersoons woonunits
- basaal terreinbeheer gericht om veiligheid, hygiene en voorkomen van criminaliteit
- geen verplichte woonbegeleiding, wel aanbod van begeleiding en behandeling
- in principe gericht op doorstroming (opklimmen van woonladder) hoewel in praktijk bewoners vele jaren kunnen blijven steken.

Zomer 2007 deden 6 gemeenten mee aan dit experiment (Amsterdam, Arnhem, Tilburg, Leeuwarden, Leiden, Bergen op Zoom). In Amsterdam zijn als eerste ook wooncontainers geplaatst (juni 2007), de overige steden zitten nog in de voorbereidingsfase. Aansluiten bij dit experiment is nog mogelijk.

Door deelnemers geformuleerde meerwaarde van deelnemen aan het experiment ligt vooral op het gebied van uitwisselen van ervaringen en begeleiding door de SEV. Het SEV organiseert bijeenkomsten om de voortgang te bespreken. Daarnaast zal de SEV onder de eerste vier projecten een evaluatieonderzoek uitvoeren bij bewoners en omwonenden.

3.2 Ervaringen elders

In de zomer 2007 is een digitaal en telefonisch rondje gemaakt langs Nederlandse gemeenten, over hun ervaringen met het realiseren van deze woonvorm. Daarbij is informatie gekregen van gemeenten die meedoen aan het SEV-experiment (Amsterdam, Arnhem, Bergen op Zoom), van de twee steden in Nederland die al (veel) langer met dit concept werken (Kampen en Maastricht) en van de gemeente Amersfoort, die op eigen kracht aan de realisatie van "woonunits" werkt.

Deze informatie is hieronder thema-gewijs weergegeven.

Stadium

Het onderwerp speelt in veel gemeenten. Meestal zijn er echter nog geen concrete projecten. Het oudste bestaande project in Nederland is dat in Kampen, dat in de jaren

³ bevat per gemeente beschrijvingen van projecten en namen en contactgegevens van betrokken personen

'90 vrij low-profile, zonder diepe beleidsmatige overwegingen, als oplossing voor een concreet probleem is opgezet. Ook in Maastricht staan al enkele jaren woon-units. Van de gemeenten die op dit moment aan beleidsontwikkeling en -realisatie werken heeft alleen Amsterdam al woningen geplaatst.

Figuur 3: Containerwoningen Amsterdam

Omvang

In de bestaande projecten staan meestal 4 of 5 woningen bij elkaar. Eenmaal wordt er in de plannen gesproken over 10 woningen. Als er iets over de omvang van projecten gezegd wordt is dat dat het kleinschalig moet zijn, wat voor bewoners en omwonenden het beste zou werken en het minste overlast geven.

Locatie

Locaties vinden voor "skaeve huse" is lastig. Het idee wordt over het algemeen sympatiek gevonden maar niemand wil het in zijn eigen (woon)omgeving. De keuze valt meestal op braakliggend, afgelegen terrein, vaak terreinen die in afwachting van verdere ontwikkeling enige jaren "over" zijn. Anderzijds mogen de terreinen ook weer niet te ver van de bewoonde wereld zijn. Vanuit de projectbewoners gezien is een plek aan de rand van de wijk ideaal: toch mogelijkheid tot voorzieningen en contact, terwijl de kans overlast te bezorgen beperkt is.

Het project in Kampen staat nu weliswaar aan de rand van een wijk, maar deze wijk is pas gebouwd nadat het project er al stond. De bewoners van deze nieuwe woningen geven aan beperkte last van het project te hebben. De inschatting is dat het op dit moment niet meer zou lukken het project op deze locatie te realiseren.

Buurt

Buurtbewoners verzetten zich vaak tegen het realiseren van skaeve huse. Daarom is bij alle initiatieven de insteek de buurt steeds veel en vroeg te betrekken bij het realiseren van een project, in de hoop daar draagvlak mee te kweken.

Ook zijn er in enige steden excursies naar Kampen georganiseerd om buurtbewoners te laten zien hoe zo'n complex in praktijk overkomt/functioneert.

Financien

Over het algemeen zijn meerdere partijen betrokken bij het financieren van de schieve huise:

- woningcorporaties
- zorginstellingen (MO, RIBW, organisatie dak- en thuislozen)
- gemeente
- AWBZ
- GGD, Verslavingszorg
- Leger des Heils.

Toezicht

Twee insteken zijn mogelijk: een keuze voor basaal toezicht gericht op veiligheid, hygiëne en criminaliteit of een vorm van begeleiding die naast het houden van toezicht ook ambities op het gebied van sociale rehabilitering heeft.

Helemaal zonder (dagelijks) toezicht werkt het niet. In Kampen is de eerste jaren zonder begeleiding gewerkt, is toen toch ingevoerd (beperkt). Ook Maastricht heeft na de begin periode het toezicht versterkt. In eerste instantie lagen de huizen (die gerund worden door het Leger des Heils) helemaal apart. Na problemen zijn de huizen naast de nachtopvang van het Leger des Heils geplaatst. Nu is het toezicht er juist sterk: 1 bewaker overdag, 2 's nachts, eenmaal per dag ontvangt iedere bewoner bezoek van een begeleider

Doorstroming

Doorstroming, het opklimmen van de woonladder, is bij alle initiatieven officieel het doel. In praktijk gebeurt dit echter niet.

In Kampen, met de langste ervaring, is er alleen vertrek van bewoners geweest door overlijden en detentie. Er zijn overigens wel bewoners die zich naar verwachting ook in een reguliere woningen zouden kunnen handhaven, maar die geven er zelf de voorkeur aan in het project te blijven.

Ook betrokkenen in andere projecten geven aan dat de woonvorm de eindhalte kan zijn voor de gebruiker.

Over het algemeen vindt men wel dat doorstroming mogelijk moet zijn en dat begeleiding daartoe aangeboden moet worden.

Het project in Amersfoort lijkt het meest of doorstroming gericht: doorstroming is daar een voorwaarde, bewoners moeten accoord gaan met budgetbeheer en resocialisatie voordat zij in het project mogen wonen.

Voorziening tijdelijk of permanent

De meeste projecten hebben/krijgen een tijdelijke status, worden meestal voor 5 jaar gerealiseerd. De reden hiervoor is een praktische: zo'n project is het makkelijkst te realiseren op overgebleven gebieden waarvoor in de verdere toekomst wel plannen zijn. Het is dan makkelijk een tijdelijke toestemming (WRO) te krijgen, de geldt voor een termijn van maximaal 5 jaar.

In Bergen op Zoom is wel een permanent project in voorbereiding.

Doelgroep

De doelgroep verschilt van gemeente tot gemeente. Soms wordt die niet specifiek benoemd, soms (ex-)psychiatrische patienten, soms zeer onaangepaste huurders, soms verslaafden.

Er lijken twee insteken te zijn: de skaeve huse zijn al een stapje omhoog, voor een voorheen zwervende bewoner, of de skaeve huse zijn de laatste stap omlaag van huishoudens die in een gewone huurwoningen zoveel overlast veroorzaakten dat ze daar weg moeten.

Dit heeft ook relatie met de huishoudensvorm. Bij het "stapje omhoog" gaat het bijna altijd om alleenstaanden. Bij de laatste stap omlaag kunnen ook gezinnen zijn.

Amersfoort lijkt ook deze doelgroep in gedachten te hebben.

Overigens stelt het SEV dat deze woonvorm aan de rand van de maatschappij niet geschikt is voor gezinnen met kinderen.

Hoeveel van dit soort woningen zijn nodig?

Het SEV schat dat er per 10.000 inwoners 2-4 extreme overlastgevers zijn. Trek je dit door voor Nijmegen (160.000 inwoners) dan kom je op zo'n 40-50 mensen. In Amersfoort (140.000) ziet men 10-15 probleemhuishoudens.

In Kampen (ongeveer 50.000 inwoners) zijn de 4 wooncontainers niet altijd allemaal bewoond.

Succesfactoren

De ervaringen tot nu toe zijn nog maar beperkt. Toch worden er al een paar succesfactoren naar voren gebracht:

- doe het onopvallend
- overleg open en eerlijk met buurtbewoners, maar kies liefst een plek waar (nu nog) niet veel mensen wonen
- goede en snelle samenwerking tussen de verschillende partijen.

3.3 Initiatief 'Anders Wonen' in Arnhem

Tenslotte nog enige informatie over het project 'Anders Wonen' in Arnhem:

- Anders Wonen is een speciale woonvorm voor speciale Arnhemmers met psychiatrische problemen. Het zijn hele eenvoudige verplaatsbare woonunits op een 'eigen' terreintje.
- In totaal komen er vijf van zulke woonunits, voor vijf volwassenen (meest mannen en meestal al op leeftijd). De beoogde locatie is een doodlopende weg tussen de Batavierenweg en het Olympusplein.
- Anders Wonen is een project van de RIBW, Volkshuisvesting en de gemeente Arnhem. De bewoners worden begeleid door de RIBW. Er wordt goed toegezien op het functioneren van de voorziening en de invloed op de omgeving. Met de omgeving worden duidelijke afspraken gemaakt.
- Voor de komst van de woningen is een vrijstelling van het bestemmingsplan nodig. De woningen staan maximaal vijf jaar op deze plek.